

Univerzitet u Banjaluci

Fakultet političkih nauka

Komisija za ocjenu i odbranu završnog rada na drugom ciklusu

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА	
ПРИМЉЕНО:	16. 12. 2018
1455/19	

NAUČNO-NASTAVNOM VIJEĆU FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA

PREDMET: Izvještaj o ocjeni završnog rada kandidatkinje Maje Mirković

Naučno-nastavno vijeće Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Banjoj Luci je na sjednici održanoj 21. 03. 2018. godine, odlukom broj 08/3.358-8/18 imenovalo *Komisiju za ocjenu i odbranu završnog rada na drugom ciklusu studijskog programa*, kandidatkinje Maje Mirković, pod naslovom „**Američke i francuske ideje univerzalnosti kao faktori u savremenim međunarodnim odnosima**“ u sastavu:

1. Prof. dr Miloš Šolaja, vanredni profesor; uža naučna oblast međunarodni odnosi i bezbednost; Fakultet političkih nauka Univerziteta u Banjaluci;
2. Prof. dr Srđa Trifković, vanredni profesor; uža naučna oblast međunarodni odnosi i bezbednost; Fakultet političkih nauka Univerziteta u Banjaluci;
3. Mr Željko Budimir, viši asistent, uža naučna oblast međunarodni odnosi i bezbednost; Fakultet političkih nauka Univerziteta u Banjaluci;

Kao mentor imenovan je prof. dr Srđa Trifković.

Nakon što je pregledala i analizirala završni rad kandidatkinje, Komisija podnosi Naučno-nastavnom vijeću Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Banjaluci sljedeći:

I Z V J E Š T A J

o ocjeni završnog rada na drugom ciklusu studija, pod naslovom „Američke i francuske ideje univerzalnosti kao faktori u savremenim međunarodnim odnosima“

OSNOVNI PODACI O KANDIDATU

Maja Mirković je rođena 08.07.1990. godine u Gradišći. Diplomirala je engleski jezik i književnost na Filološkom fakultetu u Banja Luci 2013. godine. Neposredno potom, preko fakulteta se zapošljava kao honorarni prevodilac za Savjet Evrope. Tri godine kasnije upisuje se na master studije na Fakultetu političkih nauka u Banja Luci, smjer Međunarodne studije.

I - PRIKAZ STRUKTURE RADA

Master rad kandidatkinje na 76 strana pored apstrakta, uvoda i sadržaja, ima šet poglavlja, zaključak i spisak literature. U uvodu kandidatkinja obrazlaže važnost američkih i francuskih ideja univerzalnosti, počevši od njihovog utemeljenja tokom američke a potom i francuske revolucije, na razvoj savremenog sistema međunarodnih odnosa. Cilj njenog istraživanja jeste da se ispita da li i u kojoj meri dotične ideje utiču na međunarodne odnose.

Literatura. Navode se 42 knjige na srpskom i engleskom koje su konsultovane, kao i obiman spisak internet izvora stručne periodike, štampe i drugih medija (prvenstveno američkih).

II - PREDMET ISTRAŽIVANJA

Predmet istraživanja su američke i francuske ideje univerzalnosti koje se prevashodno odnose na izgradnju radikalno novog političkog sistema, u duhu prosvetiteljstkih ideja, koji je zamišljen kao otelotvorene univerzalnih vrlina i istina, idealu koji su sveopšte važeći i primenjivi. Ideje univerzalnosti utemeljene tokom američke a potom – sa još većim mesijanskim žarom -- tokom francuske revolucije zasnivaju se na konceptu neotuđivih prirodnih prava čoveka i iz njih izvedenih ideja sloboda, jednakosti i afirmacije tih prava. Posledice revolucija u Americi i u Francuskoj su dalekosežne jer su se odrazile na druge države, kao glavne subjekte međunarodnih odnosa, na njihovo društveno-političko uređenje, te su bitno doprinele temeljima današnjeg političkog sistema. Univerzalizam kao politička premlisa značajan je faktor međunarodnih odnosa jer utiče na položaj država u međunarodnom sistemu, na procese i interakcije međudržavnog karaktera.

Pogotovu je uspeh američkih kolonija u ratu za nezavisnost i puritansko nasleđe u razvoju američke nacije učvrstilo osećaj "izuzetnosti" nacije koja počiva na navodno superiornim mornalnim vrednostima i principima, "svetli grad na vrhu brda", svetionik čovečanstva. Od

početka 21. veka ovaj je koncept našao svoj odraz u strateškim doktrinama SAD koje se zasnivaju na deteritorijalizovanim, izrazito ideološkim premisama, u raskoraku sa tradicionalnim rangiranjem nacionalnih interesa. Ideje američke izuzetnosti tako su prerasle u trajno prisutno opravdanje za očuvanje globalne hegemonije.

Hipotetički okvir rada

Glavna hipoteza: Ideje univerzalnosti su često korištene kao oruđe za širenje hegemonije SAD pružajući privid legitimite za vojne intervencije i druge oblike nametanja sopstvene volje pri čemu se predstavljaju kao borba dobra protiv zla.

Pomoćna hipoteza: Revolucije u Americi i u Francuskoj su uticale na sazrevanje ideja o slobodi, jednakosti, suverenosti, nezavisnosti i univerzalnosti na različite načine. Jedna je proizvela teror dok je druga težila svetskoj hegemoniji. Obe revolucije su imale velikog uticaja na savremeni društveno-politički sistem, ali u različitoj formi.

Metodološki okvir rada

Tokom istraživanja i analize podataka koristiće se više naučnih metoda. Istraživanje će imati teorijski karakter, odnosno, izvršiće se prikupljanje podataka i informacija pomoću relevantne stručne literature, domaćih i stranih autora, naučnih časopisa, te raznih publikacija i internet izvora.

Na osnovu induktivno-deduktivne metode predstavljene su odlike revolucija u Americi i u Francuskoj i analiziran je način na koji su uticale na ideje univerzalnosti u međunarodnim odnosima. Korišćen je istorijski metod za prikaz toka događaja, kako bi se utvrdila uzročno-posledična veza između relevantnih događaja za temu master rada. Korišćen je komparativni metod za utvrđivanje sličnosti i razlika između načina na koji su američke i francuske ideje uticale na međunarodne odnose. Metodom analogije, tj. podsredstvom zaključaka drugih autora izvedeni su konkretni zaključci o uticaju američkih i francuskih ideja univerzalnosti u međunarodnim odnosima.

III - REZULTATI I NAUČNI DOPRINOS RADA

Naučna opravdanost ovog rada ogleda se u uspešno uspostavljenoj vezi između ideoloških postulata na kojima počiva politički sistem dve velike zapadne sile i njihove politike koja se predstavlja kao dosledno sprovođenje univerzalnih vrlina i istina. Pogotovu je značajan uvid koji autorka pruža u američki globalni hegemonizam, koji je univerzalizmom pravdan kao sredstvo širenja univerzalnih vrednosti, odbrane ljudskih prava i demokratije.

Doprinos ovog rada prvenstveno se ogleda u bacanju novog svetla na upotrebu i zloupotrebu ideja u savremenim međunarodnim odnosima. Tumačenje uticaja ideja američke izuzetnosti na pravdanje hegemonističkih postupaka SAD na svetskoj sceni predstavlja originalan doprinos jednoj temi koja na srpskom jeziku do sada nije bila obrađena.

IV - ZAKLJUČAK I PREDLOG

Komisija smatra da je kandidatkinja Maja Mirković sprovedla istraživanje u skladu s prijavljenom temom, da njen rad sadrži sve neophodne elemente naučnog rada, te da predstavlja samostalan doprinos. Rad u potpunosti zadovoljava potrebnu strukturu i zahtjevane metodološke uzuse.

Obavljena je kontrola postojanja eventualnih plagijata u tekstu, u skladu s članom 3. *Pravilnika o postupku provjere završnih raova studenata na II i III ciklusu studija Univerziteta u Banjoj Luci* čime je dodatno potvrđeno da ovaj rad predstavlja korektno sprovedeno naučno istraživanje.

Imajući u vidu izloženo, Komisija

PREDLAŽE

Naučno-nastavnom vijeću Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Banjaluci da Maja Mirković odobri javnu odbranu master rada na temu „**Američke i francuske ideje univerzalnosti kao faktori u savremenim međunarodnim odnosima**“

KOMISIJA:

1. Prof. dr Miloš Šolaja, predsjednik
Miloš Šolaja
2. Viši asistent mr Željko Budimir, član, i
Željko Budimir
3. Prof. dr Srđa Trifković, mentor.
Srdjan Trifković

Banja Luka, 16. decembar 2019. godine.

Број: 08.1384//19

Датум: 05. 12. 2019.

На основу члана 3. Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.2688-4/17 од 28.09.2017. године издаје се

УВЈЕРЕЊЕ

Овим се потврђује да је мастер рад кандидаткиње **Маје Мирковић** под називом „**Америчке и француске идеје универзалности као фактори у савременим међународним односима**“ пројектанут путем званичног софтвера за откривање плаџијата дана 05. 12. 2019. године.

Шеф библиотеке

Нина Чујага

Продекан за научноистраживачки рад

ДОСТАВЉЕНО:

- Ментору
- А/А